

Raadsvoorstel

Onderwerp: Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050'	College van burgemeester en wethouders 27 oktober 2020	Zaaknummer 212995
Portefeuillehouder M. Japenga	Commissie Samen wonen 26 november 2020	Openbaar
E-mailadres opsteller: m.vorstelman@bar-organisatie.nl	Gemeenteraad 10 december 2020	

Geadviseerd besluit

1. De Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050' vast te stellen.
 2. De kansrijke wijken, te weten Bolnes (start in 2021), West, Centrum en oost (start in 2024), en bedrijventerrein Donkersloot (start in 2022) aan te wijzen voor nadere uitwerking.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Een belangrijk onderdeel van de energietransitie is dat we onze woningen en gebouwen op een andere manier gaan verwarmen en toewerken naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Voor Ridderkerk betekent dat er voor 2050 circa 20.000 woningen/ gebouwen aardgasvrij gemaakt moeten worden. Om deze opgave te realiseren hebben wij samen met inwoners, partners en een werkgroep de warmtevisie 'de route naar 2050' opgesteld.

De warmtevisie is een eerste onderzoek dat inzicht geeft in de kansen en mogelijkheden voor een aardgasvrij Ridderkerk in 2050. De warmtevisie geeft richting. Het is geen eindbeeld hoe de warmtevoorziening in Ridderkerk in 2050 eruit komt te zien en in welk tempo dit gebeurt. De warmtevisie is vooral een dynamisch document wat minimaal eens in de vijf jaar wordt herzien. De focus van de warmtevisie ligt op de periode tot 2030 en hiervoor is een tijdspad opgenomen met de aanpak.

Om de warmtevisie goed te kunnen duiden is als bijlage een leeswijzer opgenomen.

Beoogd effect

De warmtevisie draagt bij aan het bereiken van CO₂-neutrale gemeente in 2050 waarbij de gehele gebouwde omgeving aardgasvrij is. Deze doelstelling is vastgelegd in het Klimaatakkoord.

Met de warmtevisie wordt richting gegeven voor de langere termijn en focus voor de korte termijn. Dit geldt voor inwoners, corporaties, andere vastgoed eigenaren en investeerders. In de warmtevisie geven we op basis van de op dit moment beschikbare informatie en kennis, inzicht in de mogelijke nieuwe warmtevoorziening op wijkniveau. Deze is gebaseerd op de meest kosteneffectieve warmtevoorziening. Daarnaast is het eerste tijdspad bekend van onze aanpak tot 2030. Hierin zijn ook een aantal kansrijke wijken benoemd om mee te gaan starten. De warmtevisie biedt handelingsperspectief voor bewoners om te gaan verduurzamen en energie te besparen.

Relatie met beleidskaders

Op dit moment is ons lokale beleid opgenomen in het Milieu & Duurzaamheidsprogramma 2016-2020. Het Klimaatakkoord en andere ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie vraagt om aanpassing daarvan. Op dit moment wordt het huidige beleid herzien.

Op regionaal niveau werkt Ridderkerk samen met 22 andere gemeenten aan het opstellen van een Regionale Energie Strategie. Op dit moment wordt gewerkt vanuit de concept RES naar een RES 1.0. Aan de hand van een vijftal thema's wordt hieraan verdere invulling gegeven. Dit zijn de thema's 1.Elektriciteit 2.Warmte 3.Brandstoffen 4.Systeemanalyse 5.Communicatie/ kennisdeling.

Binnen het thema warmte wordt onder andere vraag en aanbod in beeld gebracht en gewerkt aan een Regionale Structuur Warmte.

Argumenten

1.1 Dit is de eerste stap naar de doelen uit het Klimaatakkoord, waarin is opgenomen dat de gebouwde omgeving in 2050 aardgasvrij moet zijn.

Nederland heeft als doel om in 2050 95% minder CO₂ uit te stoten (en al 49% in 2030) ten opzichte van 1990. Dit doel zijn opgenomen in het Klimaatakkoord. De gebouwde omgeving vormt met ruim 30% in het energiegebruik een belangrijk onderdeel. De inzet van fossiele brandstoffen, zoals aardgas, moet worden afgebouwd. Het verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 is een grootschalige opgave en vergt een programmatische aanpak.

1.2 In het Klimaatakkoord is opgenomen dat elke gemeente uiterlijk in 2021 een warmtevisie moeten hebben.

Gemeenten hebben een regierol als het gaat om de warmtetransitie. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat elke gemeente in 2021 een door de raad vastgestelde warmtevisie moet hebben. Deze visie moet vervolgens minimaal een keer per vijf jaar geactualiseerd worden.

2.1 Voor Ridderkerk zijn de wijken Bolnes, West, Centrum en Oost en bedrijventerrein Donkersloot de meest kansrijke wijken om als eerste nader te onderzoeken.

Zoals eerder aangegeven is het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 een grootschalige opgave. Het aardgasvrij maken van Ridderkerk lukt dan ook niet in één keer. Samen met de stakeholders zijn daarom deze wijken geselecteerd die kansrijk zijn om te starten met nader onderzoek naar de mogelijkheden. Er is dus nog geen definitieve keuze gemaakt voor een alternatief (bijvoorbeeld een collectief warmtenet of individuele warmtepompen per woning) of tijdsplan voor de afsluiting van aardgas.

De geselecteerde wijken, die kansrijk zijn om in periode tot 2030 aan de slag te gaan, zijn Bolnes, West, Centrum en Oost en bedrijventerrein Donkersloot. In deze wijken gaan we via nader onderzoek samen met inwoners en andere belangrijke partijen de kansen en mogelijkheden verkennen. De keuze voor de geselecteerde wijken is gebaseerd op gezamenlijke opgestelde uitgangspunten met de stakeholders:

1. laagste maatschappelijke kosten 2. geplande renovaties en vervangingsmomenten 3. warmtevoorziening in nabijheid 4. duurzaamheid van de bron 5. actieve bewoners en stakeholders initiatieven.

De fasering die in de warmtevisie is aangegeven (zie warmtevisie pagina 41, figuur 15), is richtinggevend. Nieuwe initiatieven en toekomstige (technologische) ontwikkelingen kunnen tot aanpassing van de fasering leiden.

Wijk 1 Bolnes

Deze wijk bevat een groot aantal gebouwen met een behoorlijke warmtevraag die dicht genoeg bij elkaar liggen. Hiermee is het mogelijk dat een collectief systeem financieel haalbaar wordt. Door het organiseren en verbinden van deze warmtevraag kan een eerste stap worden gezet naar een collectief systeem.

Binnen het kansrijke gebied zijn er meerdere gebouwen te vinden in bezit van woningbouwcorporatie Wooncompas waar een collectieve warmteoplossing voor de gebouweigenaar (financieel) voordeel biedt ten opzichte van een individuele oplossing. Bij een warmtenet op middentemperatuur is de isolatieopgave en daarmee de investering om het vastgoed toekomstbestendig te maken kleiner dan bij een all-electric oplossing.

Er is een bewonersinitiatief van een drietal VVE's die middels aquathermie drie woontorens en een aantal eensgezinswoningen duurzaam willen verwarmen.

Wijk 2 West, Centrum en Oost

Het gebied bevat een groot aantal gebouwen met een behoorlijke warmtevraag die dicht genoeg bij elkaar liggen. Hiermee is het mogelijk dat een collectief systeem financieel haalbaar wordt. Door het organiseren en verbinden van deze warmtevraag kan een eerste stap worden gezet naar een collectief systeem.

Wijk 3 Bedrijventerrein Donkersloot

Bedrijventerrein Donkersloot bevat veel gebouwen uit de bouwperiode 1975 of later. Deze categorie kan veelal alleen al door aanpassingen aan de installatietechniek aardgasvrij worden gemaakt. Op

basis van een natuurlijk renovatiemoment of als onderdeel van revitalisatie kunnen ook de oudere utiliteitsgebouwen kosteneffectief aardgasvrij worden gemaakt.

Warmtekuudeopslag, eventueel aangevuld met aquathermie is mogelijk mits rekening wordt gehouden met de contouren van het drinkwaterbeschermingsgebied.

Overleg gevoerd met

Het opstellen van de warmtevisie is een gezamenlijk proces geweest van verschillende partijen. Als eerste is in juli 2019 onder onze bewoners een online enquête uitgezet. De enquête ging in op wat bewoners nodig hebben als het gaat om het aardgasvrij maken van hun woning. Tijdens één van de bewonersavonden is aan de hand van thematafels ingegaan op wat bewoners belangrijke factoren vinden in de warmtetransitie. De output van de bewoners en de projectgroep is samengevat in een viertal uitgangspunten 1.Een betaalbare overstap 2.Heldere informatievoorziening 3.Plannen die haalbaar en uitvoerbaar zijn 4.een duurzame en betrouwbare oplossing.

Tijdens de laatste bewonersavond zijn de resultaten van de concept warmtevisie gepresenteerd.

Met de projectgroep (bestaand uit verschillende gemeentelijke disciplines, Woningbouwvereniging Wooncompas en Stedin) zijn randvoorwaarden benoemd die ingevuld moeten worden om de warmtetransitie mogelijk te maken. Het gaat dan om 1.capaciteit en middelen en 2.betaalbaarheid en een eerlijke verdeling van kosten en baten.

Op een tweetal momenten is het college en uw raad meegenomen in het proces van de warmtevisie en de resultaten waaronder: voorkeursalternatief warmtevoorziening op wijkniveau, tijdspad warmtetransitie tot 2030 en de geselecteerde startwijken.

Kanttekeningen

Transities kenmerken zich door dat aan het begin onzekerheden zijn en gaande weg worden deze minder door het toenemen van kennis. Dat is bij de warmtetransitie niet anders. Met de warmtevisie hebben we al meer inzicht gekregen en krijgen dat met de verdere uitwerking van de wijkplannen nog meer. Neemt niet weg dat er onzekerheid is voor de toekomst. Daarom gaan we ook stap voor stap met de kennis en inzichten van nu deze transitie uitvoeren maar wel met verschillende go en no-go momenten.

Uitvoering/vervolgstappen

In de warmtevisie zijn een aantal kansrijke wijken benoemd en is een tijdspad opgenomen waar en wanneer we gaan starten. Het jaar dat is aangeduid om te starten is het jaar dat we met de voorbereidingen gaan beginnen om toe te werken naar wonen zonder aardgas. Dit betekent niet dat in dat jaar de overstap naar aardgasvrij al gemaakt wordt. Starten betekent in dit geval samen met de belangrijke stakeholders in de wijk te beginnen met een eerste verkenning. In het wijkplan worden keuzes gemaakt over de techniek, de organisatie, de financiering, de koppeling met andere opgaven in de wijk en de communicatie- en participatieaanpak.

Evaluatie/monitoring

Na vaststelling van de warmtevisie moet deze minimaal een keer per vijf jaar worden herzien. Ontwikkelingen van de Regionale Energie Strategie en innovaties kunnen dan in de warmtevisie worden meegenomen.

Financiën

Bij de ontwerpbegroting van 2021 zijn financiële middelen aangevraagd om ook een vervolg te kunnen geven aan de warmtevisie, namelijk het opstellen van wijkplannen.

Daarnaast heeft het Rijk toegezegd om gemeenten een financiële tegemoetkoming te doen voor het uitvoeren van alle nieuwe taken uit het Klimaatakkoord. Hiervoor is een onderzoek/ enquête onder alle gemeenten uitgevoerd waarbij afhankelijk van de grootte van de gemeente een aantal fte's per nieuwe

taak wordt voorgesteld. Op dit moment ligt er nog geen definitief voorstel vanuit de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

Juridische zaken

De warmtevisie wordt geborgd in de nieuwe Omgevingswet, die per 1 januari 2022 van kracht zal worden. Op weg naar de Omgevingswet spelen we daar al op in door te kijken welke onderdelen van de warmtevisie opgenomen moeten worden bij de herziening van de omgevingsvisie Ridderkerk en uiteindelijk in het omgevingsplan.

Duurzaamheid

De warmtevisie draagt op lokaal niveau bij aan de doelstellingen uit het Milieu en Duurzaamheidsprogramma 2016-2020. Landelijk draagt het bij aan de maatregelen/ acties zoals opgenomen in het Klimaatakkoord.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Er zal gestart worden om via het wijkoverleg en andere gerichte communicatie voor de kansrijke wijk Bolnes inwoners en andere vastgoedeigenaren verder te informeren wat dit betekent voor hen. Daarnaast geldt voor alle woningen in alle wijken de noodzaak van het transitie gereed maken van woningen door te isoleren en ventileren. Hiervoor worden wijkgerichte campagnes opgezet.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema

Bijlagen

1. Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050'
2. Leeswijzer Warmtevisie Ridderkerk

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050'	Gemeenteraad: 10 december 2020	Zaaknummer: 212995
	Commissie samen wonen 26 november 2020	

De raad van de gemeente Ridderkerk,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 27 oktober 2020,
gelet op

Het Klimaatakkoord is onderdeel van het Nederlandse klimaatbeleid. De Nederlandse politiek heeft een doel vastgesteld: in 2030 stoten we in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit dan we in 1990 deden. Het Klimaatakkoord gaat over de maatregelen/ acties die we de komende jaren nemen om dit doel te halen. Het Klimaatakkoord is een belangrijk deel van de Nederlandse invulling van het Klimaatverdrag van Parijs.

Per sector is in het Klimaatakkoord aangegeven wat hiervoor met gebeuren. Voor de sector gebouwde omgeving betekent het dat elke gemeente in 2021 een door de raad vastgestelde warmtevisie heeft. In 2050 is de gebouwde omgeving in Ridderkerk voorzien van een niet fossiel afhankelijke warmtebron. Als tussen doelstelling wordt gehanteerd om in 2030, 20% van de bestaande gebouwde omgeving aardgasvrij te hebben gemaakt.;

BESLUIT:

1. De Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050' vast te stellen.
 2. De kansrijke wijken, te weten Bolnes (start in 2021), West, Centrum en oost (start in 2024), en bedrijventerrein Donkersloot (start in 2022) aan te wijzen voor nadere uitwerking.
-